GAZETA KRAKOWSKA

Nro 45.

z KRAKOWA dnia 5 CZERWCA 1825 roku w NIEDZIELĘ

Z *Warszawy d. 28 Maia.*

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król nayłaskawiey zaszczycić raczył

O derem Orła Białego.

JW. Hr. Bernstorff, Ministra spraw zagranicznych Królestwa Pruskiego.

O derem S. Stanisława.

Klassy I. JW. Ancilion, Rzeczywistego Taynego Radcę Poselstwa Nayiaśnieyszego Króla Jmci Pruskiego.

Klassy II. JP. de Bulow Naczelnika Wydziału w Ministerium Spraw Zagranicznych Krolestwa Pruskiego.

Klassy III. JP. Jozefa Kaczanowskiego 2go Sekretarza Kancellaryi Krolewskiey Sekretaryatu Stanu.

Klassy IV. JP. Franciszka Gościmskiego, Podsekretarza pomienioney Kancellaryi.

Dekretem z dnia 17/29 Marca JP. Jan Hr. Zamoyski, pracuiący w Kancellaryi Krolewskiey Sekretaryatu Stanu, nayłaskawiey mianowany został Kamerjunkrem Dworu Krolewsko-Polskiego.

SEYM KROLESTWA POLSKIEGO.

Posiedzenie Izb połączonych dnia 14 Maia.

Na posiedzeniu Izb połączonych dnia tego, stosownie do programmatu, odczytany został przez Członków Rady Stanu, rapport ogólny Rady Stanu z działań Rządu od czasu ostatniego Seymu, poczem w porządku Statutem Organicznym przepisanym, obie Izby rozłączywszy się przystąpiły do wyboru członków Kommissyiów Seymowych.

Skutkiem głosowania wybranemi zostali

Z Senatu

Do praw Skarbowych.

JW. Senator Kasztelan Kochanowski.
— — — Miączynski.
— — — Wodziński.

Do praw Cywilnych i Kryminalnych.

JW. Biskup Prażmowski.
— Senator Kasztelan Bniński.
— — — Wiszniewski.

Do praw organicznych i administracyynych.

JW. Senator Kasztelan Gliszczyński.
— — — Kicński.
— — — Xiążę Radziwiłł.

Z Izby Poselskiey.

Do praw Skarbowych.

JW. Kajetan Kozłowski, Deput: Płocki.
— Augustyn Słubicki, Poseł Brzeski.
— Ignacy Wężyk, Poseł Bialski.
— Henryk Dembiński, Poseł Stopnicki.
— Henryk Łubieński, Poseł Miechowski.

Do Praw Cywilnych i Kryminalnych.

JW. Jan Olrych Szaniecki, Deputowany Stopnicki.
— Stanis: Sołtyk, Poseł Szydłowiecki.
— Leon Dembowski, Poseł Kazimierski.
— Stan: Kaczkowski, Depu: Sieradzki.
— Andrzey Wachnowski, Poseł Szydłowski.

Do praw organicznych i administracyynych.

JW. Tomasz Łubieński, Poseł Chełmski.
— Adam Cieciszewski, Poseł Zelechowski.
— Jan Bardziński, Poseł Orłowski.
— Prof Lelewel, Poseł Wągrowski.
— Józef Wiszniewski, Deputowany Kalwaryyski.

Posiedzenie dnia 21 Maia.
w Izbie Senatorskiey.

Na posiedzeniu dnia tego JW. Radca Stanu Woźnicki, Zastępca Ministra Sprawiedliwości, wniosł do dyskussyi Senatu oddział 1wszy Xięgi 1wszey proiektu Kodexu Cywilnego Królestwa Polskiego, złożony z tytułów następuiących:

Tytuł wstępny: O skutkach i stosowaniu praw w powszechności.

Tytuł 1wszy: O używaniu, pozbawieniu i zawieszeniu praw cywilnych.

Tytuł 2gi: O zamieszkaniu.

Tytuł 3ci: O nieobecnych.

Tytuły te po wysłuchaniu członków Kommissyi do praw Cywilnych i Kryminalnych iednomyślnością przyięte zostały.

W Izbie Poselskiey.

Na posiedzeniu dnia tego, JO. Xiążę Lubecki, Minister Prezyduiący w Kom: Rz: Prz: i Skarbu wniosł do Izby Poselskiey proiekt do prawa:

O ustanowieniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskiem.

Proiekt ten wraz z zmianami i dodatkami poczynionemi, w skutku narad Kommissyiow Seymowych z Radą Stanu, odczytany został Izbie przez Sekretarza Seymowego, poczem Członkowie Kommissyi do Praw Skarbowych, maiąc sobie z kolei udzielony głos przez JW. Marszałka zdawali Izbie Poselskiey sprawę z działań swoich, wynurzaiąc przy tem opinią nad proiektem pod rozwagę Izby przychodzącym.

Na tem posiedzenie dnia tego ukończone zostało.

Posiedzenie dnia 24 Maia
w Izbie Poselskiey.

Na posiedzeniu dnia tego zaymowała się Izba Poselska dalszym rozbiorem proiektu do Prawa o ustanowieniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Przy rozpoczęciu dyskussyi JO. Xiążę Lubecki, Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, zawiadomił Izbę Poselską, że Nayiaśnieyszy Pan maiąc sobie doniesionem, iż przy dyskussyi Kommissyiów Seymowych z Radą Stanu artykuł 14 proiektu podwóyney redakcyi, z których iedna bezwarunkowe przyięcie listów zastawnych nakazuie, druga zaś w przypadku ustąpienia pierwszeństwa Towarzystwu w Xięgach Hypotecznych, od tego obowiązku uwalnia, równą liczbę miał głosów za iedną i drugą, dozwolić raczył, aby Izba Poselska

przez oddzielne nad tym artykułem kreskowanie względem redakcyi iego wyrzekł, poczem dopiero do głosowania nad całym proiektem przystąpiła.

RAPPORT RADY STANU
z działań Rządu od czasu ostatniego Seymu.

NAYIAŚNIEYSZY PANIE!

Za Nayważszym Waszey Cesarsko-Krolewskiey Mości rozkazem, Rada Stanu skład przed Tronem Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości ogolny obraz położenia kraiu, iako wierny zbiór działań i skutkow, ktore w upłynionych od ostatniego Seymu latach, stosownie do Art: 106 Konstytucyi, miała zaszczyt w corocznych wystawiać rapportach.

WYDZIAŁ WYZNAN i OSWIECENIA.
Duchowieństwo Katolickie.

Z początkiem roku 1820 Wydział Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego odebrał z woli Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości nowe urządzenia.

Przychylaiąc się do zaniesionych przełożeń Duchowieństwa Katolickiego popartych wnioskami Senatu, uznałeś Wasza Cesarsko-Krolewska Mość potrzebę nadać zwierzchności kraiowey tego Kościoła bliższą i właściwą straż, nad zachowaniem czystości zasad Religiynych, równie iak skutecznieyszy wpływ na utrzymanie powagi potrzebney osobom poświęcaiącym się powołaniu Duchownemu, iako też właściwey im karności.

W tym celu wydany rozkaz Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości, obeymował polecenie utworzenia Sekcyi Duchowney, pod naczelnictwem Arcybiskupa Warszawskiego, złożoney z Dyecezalnych Biskupow.

Sekcyia szczególne otrzymała upoważnienie czynienia do Kommissyi Wyznań wniosków względem usunięcia postanowień poprzednio wydanych, ktoreby w doświadczeniu okazały się nieodpowiadaiące ustawom Kościoła, lub stawały na przeszkodzie iego karności.

Aby ta wola Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości według opiekuńczych Jego zamiarów dla Kościoła Katolickiego wykonaną bydź mogła, uznałeś rownie Wasza Cesarsko-Krolewska Mość potrzebę nadać Kommissyi Wyznań i Oświecenia Publicznego nową, a ile natura rzeczy dozwala zbliżoną do innych Kommissyy Rządowych organizacyią.

Ta pod nowym Naczelnikiem tego Wydziału, podzielona została na trzy Dyrekcyie: Wyznań, Wychowania i Funduszów, z przydaniem tey Magistraturze Sekcyi Duchowney, ktora późnieyszem postanowieniem Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości odebrała nowe upoważnienia i polecenia, które dopełnić miała.

W skutku tych zaięła się Sekcyia Duchowna naprzod przełożeniem uwag nad organizacyią Duchowienstwa Katolickiego w roku 1818 wydaną, iako też podaniem myśli do nowych postanowień, a mianowicie tyczących się ustalenia Sądow Duchownych, tudzież wyłączeń osob poświęconych sprawowaniu obrzędow i obowiązkow religiynych od niektorych przepisow praw Administracyynych i Sądowych, utrudniaiących ich powołanie.

Rzeczone przełożenia tyczyły się w szczególności:

1. Ustaw względem sukcessyi po osobach zakonnych.
2. Sposobu odpowiadania z osob w Sądach.

3. Przepisów karności właściwey i zgodney z poszanowaniem winnem stanowi.
4. Wyłączeń od posług utrudniaiących właściwe powołanie.
5. Uwolnienia domow zakonnych i Kaplanow posługą parafiialną zaymuiących się, od ponoszenia ciężarow lokacyi woyskowey.

Lecz ponieważ niektórych tu wymienionych punktow zachodzi scisły związek z proiektowanemi zmianami w ogólnem prawie cywilnem, rozwaga tych przełożeń do uznania i przyięcia ogólney xięgi prawa cywilnego odłożoną bydź musiała.

Dopełniaiąc następnie Sekcyia Duchowna polecenia wzwyż wzmiankowanego okazała Kommissyi Wyznań powody do usunięcia niektórych poprzedniczo wydanych, a uważanych za mniey stosowne do praw Kościoła ustanowień. Za wnioskiem iey, rozporządzenia tyczące się materyi sumienia lub przedmiotów bezpośrednio do attrybucyi władz Duchownych należących, uchylone zostały.

Urządzenie Hierarchii Kościelney.

Staranie opatrzenia kraiu na przyszłość uzdatnionemi i wychowanemi w duchu religii Kapłanami, zaięło właściwą troskliwość Sekcyi Duchowney; ułożyła nowy plan głównego Seminaryum Duchownego w stolicy, mieścić maiącego wyborową, a od Biskupow Dyecezalnych przysyłaną na ukształcenie młodzieży.

Seminaryum to zastąpić maiące dawne Seminaryum u Xięży Missyonarzy, za łaskawem przyięciem i potwierdzeniem właściwych iemu urządzeń, i oraz zwykłą Waszey Cesarsko Krolewskiey Mości dla zbawiennych instytucyi szczodrobliwością obdarzone, z rozpoczęciem następuiącego roku szkolnego, iako połączone z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu otworzone zostanie, nad którym baczność i właściwy kierunek rozciąga władza Arcybiskupia. Sekcyia zaś Duchowna przez obowiązek włożony na nią z organizacyi w celu opatrzenia szkoł nauczycielami religii, przedstawia kandydatów z usposobionych Duchownych.

Kapituły nowo ustanowionych Biskupstw Dyecezyi Sandomierskiey i Podlaskiey, niemniey dawnieyszey Augustowskiey, na nowo zaprowadzone i zatwierdzone, a w innych co do składu i liczby osób stósowniey uregulowane zostały.

Dziesięciny.

Dzieło układów o dziesięciny z początku powolny postęp maiące, zwłaszcza, iż umowy przez strony niestosownie do prawa zdziałane, a naydalszą potomność obowiązuiące, często dla potrzebnego do ustawy sprostowania i wyiaśnienia powracane bydź musiały. Dzieło to do ostatniego zdania o tem sprawy Waszey Cesarsko Krolewskiey Mości, za przepisaniem nowey instrukcyi, a szczególniey za łaskawem wydaniem przez Waszą Cesarsko-Królewską Mość postanowienia dozwalaiącego stronom za wiedzą zwierzchności Duchowney dobrowolnego układania się o dziesięciny, przyśpieszone zostało, a termin prekluzyyny do powyższych dobrowolnych układów na dzień 1 Czerwca r. b oznaczony, zapowiada bliskie iego ukończenie.

Opatrzenie Duchowienstwa.

Lecz stan funduszow Duchownych, potrzeba dostateczniey szego opatrzenia osob poświęcaiących się tak świętemu po-

wołaniu, iżby bez trosków o własne i naglące życia potrzeby oddawać się mogli obowiązkom swoim, była powodem wielkomyślney Waszey Cesarsko Królewskiey Mości troskliwości do ustanowienia Komitetu, któryby obok wykazania funduszów obecnych, wchodząc w potrzeby Duchowieństwa, w ciężary dotykaiące ie nad równość z innemi stanami obywateli, podał Waszey Cesarsko Królewskiey Mości obraz istotnych potrzeb i nieuchronnego opatrzenia; dzieło ukończone, Waszey Cesarsko-Krolewskiey Mości złożone zostanie.

Reparacyia Kościołów.

Doświadczenie przekonało o potrzebie poprawy przepisow urządzaiących składkę na wystawę lub reparacyą Kościołow. Dozory kościelne poźnieyszem postanowieniem Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości, z Dziekana i z właścicieli w parafii osiadłych złożone, przestrzegaią ściśley całości budowli parafiialnych, i bez ich uznania i wpływu, żadne około nich roboty przedsiębrane nie są; spodziewać się należy, że zastrzeżona część czwarta pozostałości po każdym Beneficyacie, dostarczy z czasem funduszu na przyzwoite ich utrzymanie.

Pomiiaiąc fabryki pomnieysze, liczba znacznieyszych reparacyy Kościołow przywiedzionych do skutku w latach upłynionych wynosi 61; z tych podeymowane nakładem Rządu, a po części z oszczędzeń po wakuiących Biskupstwach są: Archi-Katedralny w Warszawie wewnątrz, Kościoły Katedralne: w Lublinie, w Sandomierzu, i w Chełmie, równie iak Kościoł w Łomży, i Piiarski w Radomiu, niemniey wznoszący się i bliski ukończenia w Suwałkach.

Lubo zmiany wszelkie granic parafiy odłożone są do ogolnego urządzenia; gdzie iednak ważne zachodziły powody, nie odmawiał Rząd ich przyięcia.

Rząd dozwalał rownież za dobrowolnem porozumieniem się stron, i wpływem władzy Duchowney, na zamiany kościelnych gruntów w mieyscach, gdzie tego dogodność lub potrzeba doradzała.

Korrespondencye ze Stolicą Apostolską.

W liczbie ważnieyszych korrespondencyi ze Stolicą Apostolską, policzyć można Bullę dozwalaiącą utworzenia Kapituły obrzędu Grecko-Unickiego przy Katedrze Chełmskiey, tudzież zniesienie dawnieyszey Ustawy Leona Xgo, wzbraniaiącey osobom urodzania nieszlacheckiego wstępu do Kapitul Katedralnych.

Posługa Parafiialna.

Porównywaiąc stan Duchowieństwa Katolickiego z wykazem podanym w rapporcie ostatnim, okazuie się liczba zmnieyszona Xięży Swieckich ubyłych przez zeyście, a nie zastąpionych nowo wstan wstępuiących, o 184 osob. Ilość ich teraźnieysza czyni 2478.

Alumnów po Seminaryach Swieckich podniosła się liczba do 253, a zatem o 99 osób nad stan dawnieyszy; w trzynastu Seminaryach, gdzie się mieszczą, użytych do dozoru i nauki Professorow maią 56.

Zakonników, licząc w to członków Zgromadzeń supprymowanych, iest liczba ogolna 1375, mnieysza od wykazaney dawniey, o 54, z powyższey iak Duchowieństwa Swieckiego przyczyny. — Zakonnic 359.

Kościołow Parafiialnych wraz z Filialnemi razem 1997. Dekanatow 150.

Duchowieństwo innych Wyznań.

Duchowieństwo wyznania Grecko-Rossyyskiego niedoznało żadney w tych latach zmiany; liczy ogołem w kraiu publicznych Kapłic 8. a Duchownych 9.

Duchowieństwo Ewanielickie obuyga Wyznań.

Nowo pozakładane osady po większey części z osób wyznania Augsburskiego, tudzież korzyści, iakich się spodziewać należało z przemysłu i pracy tey klassy ludzi, stawiały Rząd w obowiązku zapewnienia im dogodności religiyyney. — W Województwach Mazowieckiem i Kaliskiem potrzeba ta szczególniey czuć się dała, gdzie zakłady fabryczne są licznieysze. — W pierwszem z tych szesnastu mieysc do utworzenia nowych parafiy oznaczono, między którémi w Zgierzu i w Gostyninie są iuz urządzone; — W Województwie Kaliskiem parafiia nowo zaprowadzona w mieście Wieluniu; a w Województwie Augustowskiem we wsi Gadlewie, gdzie zupełnego ieszcze oczekuie uregulowania. W Województwie Krakowskiem urządza się parafiia w Kielcach.

Znacznieysze budowle Ewangielickie z przyłożeniem się Rządu poięte, są: dokończenie Kościoła Reformowanego w Zychlinie i w Zelowie, Reparacyia Kościoła Augsburgskiego w Warszawie; wystawienie domu modlitwy i mieszkania Pastora w Wieluniu, urządzenie smentarza w Płocku, przerobienie budowli magazynowey na dom modlitwy w Kielcach.

Parafiy wyznania Reformowanego iest 7. Duchownych przy nich 8 nie licząc w to dwóch Anglików Missyonarzy Towarzystwa Londyńskiego do nawracania żydów. Wyznania Ewangelickiego parafii 22. — Duchownych 23.

Każde z tych wyznań ma oddzielny dla siebie Konsystorz, który oczekuie urządzenia stałego, iakie dotychczas zaprowadzone bydź niemogło, aż dopoki zaproiektowane zmiany w Kodexie praw cywilnych względem zawierania związków ślubnych i aktów cywilnych ostatecznego załatwienia nie otrzymaią.

Sekta Filiponow liczy iak dawniey dwie parafiie w Województwie Augustowskiem: iednę we wsi Pogorzelcu, drugą w Głębokimrowie; pierwsza obsadzona, w drugiey nateraz zwierzchnika nie ma.

Wyznanie Mahometańskie posiada stale dwa w kraiu meczety; ieden w Studziance w Województwie Podlaskiem, drugi w Winksznupniu w Województwie Augustowskiem; w każdem z mieysc powyzszych znayduie się Iman.

Wyznanie Zydowskie po uchyleniu Kahałow w moc rozporządzenia wydanego przez Waszą Cesarską-Krolewską Mość zaprowadzone zostały wszędzie po gminach Zydowskich dozory Bożnicze, ktore aby z czasem nie wracały do nadużyciow dawnych Kahałow, trzechletnie ich składu urzędowanie przepisano. Liczba Dozorow Bożniczych wynosi ogołem 317.

(*Dalszy ciąg w następuiącym Nrze.*)

Na ostatnich Targach Warszawskich płacono za korzec żyta zł: od 5 do 6. Pszenicy od 12 do 14. — Jęczmienia 5 i pół. — Owsa od 4 i 2 srebr: gr: do 5 i 10 — Siana furę iednokonną od 8 do 12 i pół, parokonną od 16 do 20 i puł. — Słomy furę zwyczayną od 3 do 4.

Z Paryża d. 20 Maia.

Jenerał Pruski i Gubernator Neufchatelu Zastrow, wraz z Hrabiami Lottum i Redern; Baron Stroganoff, nadzwyczayny Rossyyski Poseł; Xiążę Esterhazy i P. Lamb (Poseł Angielski w Madrycie), tudzież Professor Cousin, przybyli tu w tych dniach.

Krolewski powoz stanu posłany został d. 18 do Reims. W tem dziele kunsztu iest wszystko nadzwyczayne: niewidać w nim ani szrob, ani sztyftów, a wprawnieysze oko dostrzedz nie potrafi iak się drzwi otwieraią. Cały powoz iest wyzłacany. Obrazy na nim są pendzla P. Delorme, ucznia Girodeta.

Ubior, który Xzę Northumberland iako kawaler orderu podwiązkowego, podczas koronacyi na sobie mieć będzie, znayduie się ieszcze w ręku hafciarki w Lionie, która przyszywa nań drogie kamienie. Cały ten ubiór szacuią do 1 mill: 800,000 Fr.

Sidi-Mahmud, wysłaniec Tunetański, znaydował się d. 16 b. m. z tłumaczem na posiedzeniu izby Deputowanych podczas roztrząsania budżetu na rok bieżący.

W tych dniach znaydowało się u P. Ternaux w Saint-Quen liczne towarzystwo złożone z Parów, Deputowanych, rękodzielnikow i innych znakomitych osob (pomiędzy któremi Sidi-Mahmud), dla widzenia otwarcia podziemnego składu zboża. Doświadczenia te od kilku lat czynione, okazały się nader dogodnemi. Wydobyte żyto z dołu było dobrze zachowane, chociaż kilka lat pod ziemią leżało. Naybliższe tylko powierzchni ziemi szychty były cokolwiek wilgotne. Sposob ten chowania zboża iest daleko lepszy od spichszowego, który iest kosztowny, a przecie celowi nieodpowiada. Przy tey okazyi rozdawano także proby tak zwaney Polenty, sztucznie zrobionego i mało kosztuiącego pokarmu, którego uboższa klassa ludzi używać może. Potem sprzedano kilka kozłów i baranów z nowo przybyłych gatunków z Saxonii i Leicestru, po 5 do 600 Fr. daleko taniey, niżeli kosztowały.

Pomiędzy 100 członkami izby Deputowanych, którzy wezwanemi są do znaydowania się na koronacyi Króla w Reims, ieden tylko iest z lewey strony (oppozycyyney) to iest Baron Mechin.

Pałac arcybiskupi w Reims, który był spustoszony, znacznie podreparowany został. Na wyporządzenie samey uczt0wey wielkiey sali wyszło 125,000 funtów gipsu. Walące się iuż opactwo S. Remigiusza, ktore w r. 1049 Papież Leon IX. wystawił, zostało także naprawione. Z wynoszących na to kosztow 225,000 Fr. poniosło tylko miasto Reims trzecią część, resztę zastąpił Król z swey szkatuły.

N. Krol przybędzie d. 28 b. m. po południu do Reims i uda się w uroczystym orszaku do kosciola Panny Maryi. W Arcybiskupim pałacu władza mieyska przyymie Króla ofiarowaniem mu wina i chleba; potem uda się na nieszpor do kosciola katedralnego; Xiążęta krwi i Dwór otaczać będą J. K. M., a Kardynali, Arcybiskupi i Biskupi stać będą przy wielkim ołtarzu. Koronacyia nastąpi nazaiutrz, a d. 30 odbędzie się kapituła orderu S. Ducha, d. 31 uda się Krol do opactwa S. Remigiusza, potem odbędzie przegląd woyska i przeiedzie się

po mieście Reims. Po ukończeniu wszystkich tych uroczystości zabawi Król kilka dni w Compiegne, a 6go Czerwca wiedzie uroczyście do Paryża; od tegoż dnia zaczną się w stolicy uroczystości które 10 dni trwać będą. Podczas tych uroczystości znaydować się Krol będzie na wystawieniu w każdym teatrze. D. 20 udać się ma Król do St. Cloud i tam aż do Września bawić. Wszyscy dywizyyni dowódcy odebrali rozkaz od Króla, aby żadnego zbiega, który w przeciągu dwóch miesięcy, rachuiąc od koronacyi, dobrowolnie się stawi, nie oddawali pod sąd, ale bez straży odesłali go do iego pułku. Mnóstwo skazanych, będzie także z powodu koronacyi ułaskawionych.

Historyia Napoleona przez Hr. Segur była w przeciągu 4 miesięcy 4 razy przedrukowana, i sprzedano iey 20,000 exemplarzy.

Do Hawru przywieziony został z Egiptu dobrze zachowany granitowy pomnik, który zdaie się naydawnieyszey zasięgać starożytności. Waży około 266 cetnarów.

Z Madrytu d. 12 Maia.

Król i cała iego Rodzina bawią ieszcze w Araniuez. Z porady lekarza nadwornego w przyszłym miesiącu używać Krol będzie ciepłych kąpieli w Manuby pod Barceloną.

Mocą wyroku Królewskiego z d. 6 b. m. wszyscy posiadacze orderów Karola III i Izabeli Katoliczki utracą takowe, ieżeli w przepisanym czasie nie oczyszczą się z politycznego swoiego postępowania.

Pod Irun postrzedz się dała banda z 100 zbroynych ludzi. Wysłani na iey ściganie Roialiści podzieleni byli na 2 oddziały, które przez niepoznanie się strzelały nawzaiem do siebie, i dwoch ludzi ciężko ranionych zostało.

Z Kadyxu odebraliśmy tu wiadomość, iż rząd Mexykański uzbraia z 5000 ludzi złożoną wyprawę przeciw wyspie Kuba, ktora uderzyć ma na Jukatan, mieysca o 24 mil od Hawanny leżącego, z ktorego we 24 godzin bydź można w ostatniem mieście. Ta wiadomość zdaie się mieć związek z inną wieścią, podług którey z Kotuny popłynąć ma 3000 woyska do Hawanny. To tylko zdaie się mieć nieiaką pewność, że dowodzący na Kuba Jenerał Vives kilkokrotnie wyraził rządowi naszemu swą obawę względem planów Mexykańskich, zwlaszcza, iż potężne stronnictwo w Hawannie wspiera te plany.

W Sewilli wybuchnąć miały wielkie zaburzenia. Intendent jeneralny niemaiąc od dawnego czasu pieniędzy na zapłacenie żołdu osadzie, uciec się musiał do niektórych kupców o dostarczenie potrzeb i żywności; lecz ci przestali dostarczać, skoro zapłaty nie odebrali, poczem zbuntowali się żołnierze, powybiiali drzwi do domów prałatow i te przy krzyku: precz z Xiężmi, precz z absolutnym rządem! zrabowali. Pułkownik Vaca pułku Infanta przybył tu d. 8 z tem doniesieniem i przy iego odieździe niebyła ieszcze spokoyność przywrócona. Mówią, iż żołnierze wstrzymali pospolstwo, które w tey wrzawie uderzyć chciało na domy bogatych liberalistów, mówiąc, iż nie z tey strony złe pochodzi.

W Alizordo aptekarz został przed swem domem obwieszony, i toż samo stałoby się było z Plebanem gdyby nie był uszedł. Oba w podeyrzeniu były o liberalism.

DODATEK

DO N^ro 45.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 5 CZERWCA 1825 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Londynu d. 17 Maia.

Na wczorayszem posiedzeniu izby niższey Parlamentu złożył P. Canning odpis zawartego pod d. 6 Listopada r. z. z Szwecyią traktatu względem zniesienia handlu niewolnikami, dodaiąc: iż lubo nie Szwecyia, ale pod banderą Szwedzką prowadzony jest ten obrzydły handel, dla tego proszono rząd Szwedzki i otrzymano pozwolenie, aby wszystkie podeyrzane okręty mogły bydź zatrzymywane i przetrząsane. Daley złożył P. Canning teyże izbie przy wielkich oklaskach traktat przyiaźni i handlowy z Rzecząpospolitą rzeki Plata, tudzież zawartą pod dniem 28 Lutego z Rossyią umowę względem handlu na południowem morzu i oznaczenia granic posiadłości Rossyyskiey na północno-zachodnim brzegu Ameryki. Wyspa Prinz-of-Wales ustąpiona iest tą umową Rossyi, a port Sitka czyli Nowy Archangel k. otwarty będzie przez 10 lat dla okrętów Angielskich. P. Stratford Canning iako pełnomocnik zawarł tę umowę. — Sądzą, iż przed ukończeniem teraźnieyszych posiedzeń udzielone ieszcze zostaną teyże izbie traktaty z Kolumbiią i Mexykiem. — Wczoray wniósł Kanclerz skarbowy o pomnożenie płacy urzędnikom sądowym i o uchylenie sędziom pewnych tax sądowych. Dziś będzie o tem izbie zdana sprawa. Dnia 13go uchwaliła też izba 2000 Fs. wsparcia dla P. Mac-Adam.

Afrykańskie towarzystwo pod prezydencyią Xcia Gloucestru odbyło d. 13 b. m. roczne swoie posiedzenie, na którem znaydowało się wielu parlamentowych członków. Odczytane przez sekretarza roczne zdanie sprawy zawiera smutne doniesienia o opiece, ktorey sromotny handel niewolnikami ciągle pod banderami Francuzką, Hiszpańską i Portugalską doznaie. Gdzie pokaże się okręt Francuzki wszczyna się zaraz pomiędzy naczelnikami Murzynów woyna dla dostania branców i sprzedania ich iako niewolników. Jedna z fregat Francuzkich odmowiła okrętowi Angielskiemu pomocy do złapania okrętu wiozącego niewolników. Kupcy w Nant uzbraiaiący okręty na handel niewolnikami, wynaleźli sposob uniknienia pociągnionemi bydź do sądow, zamiast słow na handel niewolnikami,

kładą: na handel kością słoniową. Pan Buxton zapewniał, że kapitani okrętowi godzą się z maytkami na krzywoprzysięztwo w przypadku, gdyby do sądu pociągnionemi byli, aby przysięgli, że tylko słoniowa kość lub muły były zakupione. Lord Nugent proponował, aby zgromadzenie oświadczyło swoie obrzydzenie względem takowego postępowania Francyi, Hiszpanii i Portugalii. Lord Calthorpe uczynił uwagę, iż Francuzi lepiey uczyniliby, gdyby podobnego okrucieństwa zabronili, niżeli, iż za znieważenie świętych Obrazów karę śmierci naznaczyli. Powyższa propozycyia została iednomyślnością uchwalona.

Listy z Port-au-Prince (na Hayti czyli St. Domingo) donoszą, że z Ziednoczonych Stanów północney Ameryki przybyli tam wychodnie i od mieszkańców z nayszczerszą radością przyiętemi zostali. Gdy powiększey części składaią się z protestantów, obawiał się zatem Prezydent, aby od Haytanów nie doznali przykrości, lecz pomylił się, widział, iż wszędzie okazał się duch tolerancyi. Jenerał Borgella zalecał w mowie z tego powodu mianey, aby zachowano tego ducha tolerancyi, bo chociaż emigranci inną wyznaią religiią, są iednak niemniey dziećmi jednego oyca, chociaż innym czczą go sposobem. Jenerał Ingiaerein, sekretarz Prezydenta Boyer, zaczął niedawno wydawać literacko-polityczne pismo: *le Propagateur Haytien*, które pisane iest w takim stylu, iż ten nie powstydziłby nawet nayoświeceńszego Europeyczyka. Ajenci utworzonego w Londynie towarzystwa kopalni i handlu dla Hayti przybyli do Port-au-Prince i nader uprzeymie przyiętemi zostali.

Z Stambułu d. 27 Kwietnia.

Lubo Porta zapewnia, iż od 12go Kwietnia niezaszło nic niepomyślnego w Morei, rozchodzą się iednak ciągle trwożliwe wieści. — Wielkie zrobiło tu wrażenie przybycie 4 głów potężnych kapitanów Albańskich. Mieli oni przeważaiący wpływ i byli nayzręcznieyszemi z naczelników Albańskich. Pozbywaiąc ich się Seraskier Redschid Basza, widać że im nieufał i nie wiele polega na pomocy Albańczyków, która miała bydź stanowiącą w teraźnieyszey kampanii. Trudno nawet, aby oni oboiętnie przyiąć mogli stracenie swoich naczelników. Sądzą, iż takiż los spotka w krotce Baszę Omer Vrione.

Następca tronu Tureckiego, Abdul Hamid, (urodzony d. 6 Marca 1811) umrzeć miał na ospę. Jedyny młodszy brat iego, Abdul Meschid, ma także bydź chory. Janczarowie zwracali oddawna oczy na Następcę tronu i śmierć iego bardzo ich zasmuciła. Wiadomo, iż przed nieiakim czasem kilkokrotnie usiłowali go wykraść i iak się domyślić można osadzić na tronie.

Podług listów z Bitoglii i okolic Janiny pod d. 26 Kwietnia Seraskier Redschid Basza ponieść miał w Wielkanocne Greckie święta od Greków znaczną klęskę i powrócił do Janiny. Z Seres i Saloniki donoszą, iż opuścili go Albańczykowie i mszcząc się kazał 300 Chrześciian wyrznąć.

Z Zante d. 18 Kwiecetnia.

Wysiadłem do Pelopenesu woyskiem Ibrahima Baszy dowodzi nieiaki Seve, który był Pułkownikiem Francuzkim, a teraz nazywa się Soliman-Bey. Na cze-

ie piechoty znayduie się Francuz nazwiskiem Nomey. Dnia 1wszego Kwietnia czterdziestożaglowa eskadra Grecka pod Admirałem Miaulis znaydowała się w wodach pod Samos. Podług zeznania trzech żeglarzy przybyłych z Syra, Alexandryi i Cerigo znaydowała się pod Modon Grecka flottylla z 35 okrętów pod Sachturis złożona. D. 11 Kwietnia Prezydent Konduriotis znaydował się z Konstantym Bozzaris i Maurokordato z 8000 ludzi o milę od Nawarin. W twierdzy tey znayduie się 1500 ludzi osady. D. 14 natarli na nią Egipcyianie, lecz sądzą, iż żaden Egipcyianin nie uydzie żywo z Morei. D. 19 utracili w utarcze 400 ludzi. Nieszczęściem poległ w niey 3ci syn Piotra Mauromichalos, który w przeciągu 4 lat utracił iuż brata, dwóch synów, szwagra i dwóch wnuków. Wczoray powieziono ztąd na okrętach Greckich i Jońskich żywność i wszelkiego rodzaiu potrzeby woienne do Nawarin bez żadney przeszkody z strony rządu Angielskiego. Rząd Grecki ma teraz 35,000 woyska na swem żołdzie. Hr. Metaxos z Cefalonii iest iego głównym liwerantem.

Z Bruxelli d. 16 Maia.

Nadeszła tu urzędowa wiadomość, że Cesarz Marokański port St. Croix rozkazał dla okrętów pod banderą Niderlandzką otworzyć, i nietylko okrętom, ale przybyłem na nich towarom bezpieczeństwo zapewnił.

Dotychczasowy kontrolor wydatków kraiowych, P. Volck, został administratorem skarbu ogólnego w Ministerstwie skarbowem.

Podług wieści spodziewać się mamy odwiedzenia w przeszłym miesiącu N. Krola Pruskiego.

Władza miasta tuteyszego da d. 6 Lipca ucztę dla Królewica Fryderyka i iego Małżonki, którey koszta wyrachowane są do 100,000 ZH.

Z Kopenhagi d. 17 Maia.

Xiążę Chrystyan Duński odiedzie d. 25 b. m. do Odensee.

Pisemko, które Szambelan Auber niedawno wydał pod tytułem: *Memoires sur les evenemens qui se rapportent à la reocupation de Hambourg par les Français* dało powód do wyznaczenia kommissy dla rozważenia iego osnowy.

Wczoray odpłynął kndecki bryg pod dowództwem Kapitana Kinchs na morze północne, a inny bryg pod rozkazami Kapitana Hede do zachodnich Indyy.

Leżący między Callundborg i Holbeck, dworek Krolewski Egemark spalił się niedawno.

Od brzegów niższey Elby d. 20 Maia.

J. K. W. Wielkorządca, Xżę Kambridgi, powrócił d. 18 do Hanoweru z obiazdu zniszczonych przez powódź tam w Xięztwach Bremeńskim i wschodniey Fryzyi.

Kr. Pruski rządowy i lekarski Radca, Doktór Weinhold, który w naukowey swey podróży znayduie się teraz w Kopenhadze, miał zaszczyt stawionym bydź przed N. Królem Duńskim.

UWIADOMIENIE.

Gdy dla braku sprzedarzy losów Loterya na Kamienice tu w Krakowie pod Nrami 538 i 683 w Ulicy Floryańskiey do skutku przyiść nie może, a zatym wzywa się Właścicieli losów, którzy takowe pobrali, aby w mieyscu gdzie na takową loteryą stawili, stawkę swoią odebrać raczyli.

Doniesienie.

Uwiadomia się Prześwietną Publiczność, iż w Winnym Handlu Macieia Knotza pod Krolem Węgierskim w Krakowie od 1go Czerwca 1825 r. cena rożnych napoiow, iak następuie, znizoną została:

	Zł.	gr.
Wina białego Nesmüler kwarta	1	6.
— ditto Szumlauer butelka opieczęt:	1	18.
— ditto lepszego gatunku —	2	12.
Wina Renskiego butelka opieczęt:	6	,,
— Węgierskiego wytrawn: —	4	,,
Ausbruchu wytrawn: Tokayskiego butelka opieczętowana	12	,,
Wina białego piołunkow: kwar:	1	18.
— Ruster butelka opieczęto:	6	,,
— czerwonego Budzkiego kw:	,,	24.
— ditto Egierskiego butelka opieczęt:	1	18.
Wina Czerwo: Budzkiego lepszego gatunku butelka opieczęto:	2	12.
— ditto Burgundskiego but: opiecz:	4	,,
Porteru koszowego butelka	2	20.
Piwa Angielskiego —	2	,,
Octu z wina Węgierskiego kwar:	,,	24.
Wina czerwonego Szampańskiego butelka	12	,,
— piołunkowego musuiącego Spruner butelka	3	,,
— Malagi butel: opiecz: —	8	,,
Sliwowicy w dobrym gat: kwar:	3	,,

Uwiadomia się oraz Prześwietną Publiczność, iż kupuiąc hurtem, wiadrem lub beczką, każdego gatunku wina wiadro o Złp. 4 taniey sprzedane będzie, tylko kupuiący zapłaci osobno beczkę.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyinego W. M. Krakowa i Jego Okręgu.

Stosownie do przepisu artykułu 118 Kodexu Cywilnego, poduie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi Kraiu tuteyszego, na powodztwo Jakóba Ignacego dwoyga imion Ryszkowskiego Maystra professyi Krawieckiey w Mieście Krakowie zamieszkałego, wydał w dniu 20 Października 1823 wyrok przedstanowczy, którym śledzenie nieprzytomności Kazimierza Tomasza dwoyga imion Ryszkowskiego, brata powoda, przeszło od lat 4 nieobecnego, Sądowi Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu I. nakazanem zostało.

W Krakowie dnia 16 Marca 1825 roku. *Nikorowicz.*
Raubach, Sekr: S. A.

Podpisany Notaryusz Publiczny Wolnego Miasta Krakowa z Jego Okręgiem podaie do Publiczney wiadomości: iż przysądzenie domu drewnianego z ogrodem fruchtowym po niegdy Jacentym Chaykowskim pozostałego przy Krakowie na Wygodzie pod L. 360 stoiącego na licytacyi przedstanowczey w dniu 16 Maia r. b. 1825 publicznie odbytey Panu Jozefowi Gadomskiemu za summę Złpol. 818 gr. 15 iako naywięcey ofiaruiącemu nastąpiło, stosownie więc do prawa termin do Licytacyi stanowczey tegoż Domu na dzień 27 Czerwca r. b. 1825 na godzinę 10 ranną w Kancellaryi Notaryatu przy Ulicy Grodzkiey pod Liczbą 84 znayduiącey się przeznacza. O warunkach Licytacyi w Kancellaryi podpisanego Notaryusza każdego czasu dowiedzieć się można. — W Krakowie dnia 16 Maia 1825 r. *I. Rogalski.*

W dniu 10 Czerwca r. b. o godzinie 9tey zrana w Krakowie w gmachu Sukiennice odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey licytacyia zatradowanych ruchomości iako to: zegaru bronzowego wyzłacanego kosztownego, cyny, obrazow, szkła, porcelany, bryczki, &c. — W dniu zaś tymże po połodniu o godzinie 3 na Stradomiu pod Liczbą 15 sprzedanemi będą 116 sztuk Skor surowych Wołowych i Krowich droga Exekucyi Sądowey zatradowanych.

W Krakowie dnia 2 Czerwca 1825 roku. *H. Salomoński*, Kom: Sąd.

W Kazimierzu przy Krakowie w Domu pod L. 93 dnia 8 Czerwca r. b. o godzinie 10 ranney odbędzie się publiczna Licytacya ruchomości iako to: Zwierciadeł Zegarów, Lusterek, Szaff, Lustrów Suffitowych i innych zaraz za gotową zapłatę w Monecie Courant. — W Krakowie d. 3 Czerwca 1825 r. *Skorczyński*, K. S.